

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Боронячи свою ідентичність, Україна зруйнує імперські плани путіна. – Тарас Кремень](#)

[росіяни були і є майстрами у творенні пекла. – Володимир Єрмоленко](#)

[російська культура не навчила любити життя. – Андрій Бондар](#)

[Класики у ТікТок, черги в театр та література на спортивній арені: про феномен любові до української культури. – Олеся Котубей-Геруцька](#)

Митці на фронті

[«Культурний Десант» створив проєкт «Фронтowa студія», де військові музиканти записуватимуть пісні просто на фронті. – Поліна Горлач](#)

[На Книжковому Арсеналі презентували книгу «Слова і кулі», наклад якої знищила ракета рф](#)

[Як це бути військовим та військовою? Дмитро Лазуткін, Артур Дронь, Леся Ганжа та Ярина Черногуз про свій досвід | ВІДЕО](#)

Вшанування пам'яті

[Концертом в Іспанії стартує VIII Відкритий міжнародний музичний марафон пам'яті Василя Сліпака. Календар подій](#)

[На Книжковому Арсеналі відбулися читання пам'яті Вікторії Амеліної](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Україна співпрацюватиме зі Швецією, Норвегією та Ісландією в кібербезпеці та протидії дезінформації](#)

[Обґрунтування замість заперечення. Як російська пропаганда викривлює реальність](#)

[Пацифізм, Папа, антиамериканізм і політики: як працює російська пропаганда в Італії. – Єгор Браїлян](#)

Медіа

[«Укрінформ», Мацука, «темники». Як медіаспільнота відрефлексувала скандал. – Катерина Городнича](#)

[КЖЕ висловила недовіру Олексію Мацуці та зупинила його членство. – Марина](#)

Баранівська

Андрій Куликов розповів, як приймалося рішення про виключення ексгендиректора «Укрінформу» з членів КЖЕ. – Гала Скляревська

Media Development Foundation допомогла (пере)запустити 17 медіа в прифронтових та звільнених регіонах. – Роман Мельник

Мовні питання

Інститут української мови продовжує роботу над усуненням недоліків у новому правописі. – Валерія Буняк

Депутати запропонували відшкодувати покази фільмів англійською у кінотеатрах з держбюджету. – Валерія Буняк

Як національна комісія українську мову в ЄС проводжала. (Критичний погляд із Польщі). – Павло Левчук

Що говорять про нас наші діалекти. – Оксана Суховій

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

Нічні вечірки можуть змінити регіон. Як «Шум Рейв» зі Слов'янська популяризує український Схід. – Дем'янюк Анастасія

Креативні індустрії

Etnodim випустив нову колекцію, присвячену півдню та сходу України. – Олексій

Благодійність. Меценатство

Харківський ЛітМузей зібрав майже 700 тисяч гривень на ЗСУ завдяки аукціону «Рожевий дегенерат». – Антон Малиновський

Понад мільйон: рок-гурт «Друга Ріка» зібрали на катери розвідникам на благодійному турі за кордоном

«Дударик» у супроводі естрадного оркестру співатиме «Пісні перемоги» у Львівській філармонії

Фестивалі

Рівне претендує на звання різдвяної столиці України

Арттерапія

Нормальна ненормальність Dakh Daughters. – Оксана Квітнева

Театр

Театр Лесі Українки презентував прем'єру на аудіосцені

У Луцьку дітей кличуть на прем'єру вистави про Жирафочку та Носорога

Музика

[Історична перемога. Український скрипаль тріумфував на конкурсі королеви Єлизавети. – Тетяна Пушнова](#)

[Фестиваль камерної музики у Львові. Дев'ять поглядів крізь «Дзеркало». – Поліна Кордовська](#)

[У Рівному розпочався фестиваль класичної музики](#)

[Канадка з українським походженням диригувала на концерті у Києві](#)

[«Байдужість убиває без ножа»: слухаємо останні релізи травня. – Марічка Максимець](#)

[«Жодна на світі потвора не завадить бути собі опорою» – музика останнього тижня весни від Артилерії. – Юлія Ткач](#)

Візуальні мистецтва

[Пам'ять, співбуття та неможливість повернення: виставки які варто відвідати у червні. – Яна Качковська](#)

[В очікуванні теплих мирних днів: фотовиставка «Перше необхідне». – Аміна Ахмед](#)

[ПРОЄКТ «ДОДОМУ»](#)

[У Львові на артфорумі зафіксували світовий рекорд](#)

[«Я обираю мову, якою мене зрозуміють». Мисткиня Оля Федорова про українську мову у творчості. – Олена Тищук](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Дискусії про документалістику, донати та акція підтримки: як у Києві відкрився фестиваль Docudays UA. – Марія Кабацій](#)

[Розпочався кінофестиваль документального кіно Docudays UA. – Наталка Горішня](#)

[Дискусії та понад 60 фільмів: усе, що треба знати про Docudays UA 2024. – Альона Шилова](#)

[Щоденник Docudays: висока педагогіка й екранна антропологія. – Дмитро Десятерик](#)

[Щоденник Docudays. Сила і сум архівів: хронікальна зйомка як дієвий інструмент висловлення. – Дмитро Десятерик](#)

[10 найцікавіших фільмів цього річного Docudays. – Олексій](#)

[Українська війна, китайське роздратування і голлівудська легенда. – Дмитро Десятерик](#)

[На Docudays UA вперше покажуть фільм про теракт в Оленівці. – Антон](#)

Малиновський

В Україні пройде безплатний дитячий кінофестиваль. У програмі – нові мультфільми з усього світу та короткометражки від дітей. – Котовська Ольга

«Гюрер 2.0»: Як загубити життєствердні історії українців та оживити вагнерівця Уткіна державним коштом. – Марія Спалек

«Вірність квірності»: Takflix випускає ЛГБТІК+ добірку українського короткого метру. – Марічка Максимець

На Takflix вийшов фільм дизайнера з Луганська «З любов'ю, Коптєв». – Олексій

Відбулась цифрова прем'єра трилера-скрінлайфу «Лишайся онлайн»

Фільм «Я, „Победа” і Берлін» за повістю Кузьми Скрябіна вийде у прокат в Австрії

З'явився тизер українського горору «Конотопська відьма» про війну з РФ

Література. Книговидання

На межі існування книги: знищена поліграфія, нові видавництва і полювання на Холостяка на відкритті Книжкового Арсеналу. – Анастасія Большакова

На Книжковому Арсеналі презентують документальний фільм «Спротив та Єдність. Письменники пояснюють, як не втратити майбутнє». – Мар'яна Зінченко

«Це звичайні люди, які роблять незвичайні речі»: Матвійчук про книжку «Жінки і війна: Листи до вільного світу». – Поліна Горлач, Анастасія Солод

Розпочався передпродаж книжки «Діалоги про війну». – Анастасія Ампілогова

«Ті, що плачуть». У Києві презентували книгу недитячих історій дітей. – Ірина Батюк

Книжки стали доступнішими: Олеся Островська-Люта про зростання руху книгарень та підтримку літератури. – Вадим Карп'як

Цифровий арсенал: Як подкасти підтримують книжкову галузь. – Надія Петруньок

Удар по друкарні «Фактор» вплине на вартість книжок в Україні. – Антон Малиновський

За десять років друк російськомовних книг скоротився з 40% до 1%. – «Скільки-скільки»

Музейна справа

В Ужгороді експонували роботи подружжя художників Бровді

Створили концепт майбутніх експозицій підземелля Здолбунівського

краєзнавчого музею

Охорона культурної спадщини

Уряд спростив охорону культурних пам'яток: що змінилося. – Анна Семьонова

На місці знесеної церкви-МАФу в Києві проведуть археологічні розкопки. – Олексій

У Київському крематорії проведуть реставрацію. – Олексій

У чернігівському Спасо-Преображенському соборі проводять відновлювальні роботи

Херсонські музейники ідентифікували 110-у вкрадену окупантами картину

Бібліотечна справа. Читання

Рівненська обласна бібліотека запрошує на недільні пішохідні екскурсії

«Будем бавитись і грати, і не будем сумувати». Як бібліотека на Львівщині стала ще й садком для дошкільнят. – Катерина Москалюк

Олександрівська бібліотека стала учасницею польського проєкту

Авторське право

Як видавцеві захистити авторське право: дослідження книжкового ринку. – Олена Орлюк

Циркове мистецтво

У Національному цирку до Дня захисту дітей відбулося гала-шоу

Підтримка України у світі

Фонд Говарда Баффета допоможе відновити знищену друкарню у Харкові. – Ірина Олішук

Американський актор Міша Коллінз оголосив збір на машину для розмінування

Фонд актора Джорджа Клуні добиватиметься арешту російських пропагандистів. – Марія Касій

Викладач з Новоолексіївської школи Генічеської громади став переможцем музичного конкурсу окупантів на Херсонщині. – Данило Азовський

Загальні питання

Боронячи свою ідентичність, Україна зруйнує імперські плани путіна. – Тарас Кремень

Уповноважений із захисту державної мови зазначає: «Західні експерти відзначають, що жахливі реалії війни глибоко змінили світогляд українців. Джейд Макглінн, британська дослідниця російських гібридних загроз, наголошує, що війна росії проти України, яка триває вже десять років, є війною саме за ідентичність. Захищаючись від імперських зазіхань, нам доводиться боронити не тільки свої територіальні кордони, але й історію, культуру, мову. На цьому тижні Комітет з питань культури Парламентської асамблеї Ради Європи у Копенгагені одногolosно підтримав резолюцію „Протидія нищення культурної ідентичності під час війни та миру” авторства народної депутатки України Є. Кравчук. Тим самим визнав стирання української культурної ідентичності інструментом війни росії проти України та елементом політики геноциду, спрямованої на знищення української нації. Про війну проти української ідентичності пише аналітичний центр „Atlantic Council”. У публікації зазначається, що нещодавні напади росії на українське книговидавництво (йдеться про ракетний удар по найбільшій українській друкарні в Харкові) є частиною скоординованої кампанії кремля на знищення української національної ідентичності. „Докази намірів росії знищити українську національну ідентичність переконливі. Практично в кожній частині України, окупованій росією з лютого 2022 року, з’явилися вражаюче схожі повідомлення про спроби викоринити всі сліди української національності. Українську мову в школах та громадських місцях оголосили поза законом, усі символи української державності демонтовано та вилучено», – наголошує Марія Авдеєва, аналітик у сфері безпеки та експерт зі стратегічних комунікацій у статті... Американська газета „The Hill” пише про те, що „нещодавні ракетні атаки росії в Україні чітко передають її геноцидний намір у веденні злочинної війни”, а ще вони нагадують, що коли „путін говорить про переговори та мир, як він це робить з передбачуваною регулярністю, він насправді має на увазі геноцид, реваншизм і війну”. Розпочавши цю війну, путін ненавмисно „зміцнив почуття єдності та спільної спадщини”. Про це пише Катерина Одарченко, президентка Інституту демократії та розвитку PolitA у своїй публікації для Центру аналізу європейської політики (СЕРА). У матеріалі йдеться про те, що ставлення до росії у українців кардинально змінилося: „незважаючи на давні історичні, політичні та культурні зв’язки між двома країнами, майже все, що стосується російської ідентичності – включно з мовою, культурою, політикою та історією – сприймається як ворожнеча та тривога”. Війна викликала переоцінку історичних і культурних зв’язків між українцями та росіянами. „Про такі зміни ментальності свідчить і зменшення кількості російськомовних українців”, – зазначає авторка й наголошує, що навіть серед етнічних росіян, які є громадянами України, рівень культурної близькості до росіян також знизився. Дії російських окупантів мають зворотний ефект. Процеси дерусифікації, які в умовах великої війни набрали шалених темпів, сьогодні відбуваються не тільки в Україні. У світлі російської військової агресії, поширеність російської культури й мови викликає

занепокоєння щодо її впливу на національну ідентичність і в країнах Балтії, які зараз намагаються максимально дистанціюватися від російського впливу. Так, наприкінці квітня латвійський уряд одногосно ухвалив рішення про відмову вивчати російську як другу іноземну з 2026 навчального року. Міністерка освіти і науки Латвії Анда Чакша коментуючи зміни в мовній політиці в освіті, зазначила, що враховуючи війну в Україні та триваючий геноцид українського народу, обов'язкове вивчення російської мови як другої є неприйнятним для значної частини латвійського суспільства. Прем'єр-міністерка Естонії Кая Каллас закликала у спілкуванні із жителями країни, для яких естонська не є рідною, не переходити на російську, аби вони краще говорили державною мовою. Всі ці процеси незворотні. Імперія зла і її „pyzzкій мір” неодмінно падуть!»). Докладніше:

https://lb.ua/blog/taras_kremin/616339_boronyachi_identichnist_ukraina.html

росіяни були і є майстрами у творенні пекла. – Володимир Єрмоленко

Письменник, голова Українського ПЕН зазначає: «Тут з ними мало хто зрівняється. Тут вони чемпіони світу. Це пекло не лише тоталітарно-суспільно-політичне. Воно також естетичне. Акустичне. російський шансон – що це, як не акустичне пекло? Акустичний хелмейкінг. І проблема освічених людей у світі, які захоплюються російською культурою, у тому, що вони захоплюються її здатністю описати пекло. В найтонших деталях. Але вони забувають, що для того, аби описати пекло, його треба спочатку створити. І російська ідея полягає в тому, щоби спочатку пекло створити, а потім його ретельно описати. І набути собі славу великого реаліста. Яка вкорінена у значно потворнішій славі (для багатьох ззовні непомітній) великого садиста. І тоді виходить естетична пастка для зовнішнього спостерігача: він захоплюється, яким реалістичним є зло/пекло в умовного Достоєвського чи Булгакова. Звісно, реалістичним, бо вони ж у ньому живуть. І живуть настільки глибоко, що не бачать жодної альтернативи... Інші культури теж створювали пекло. Але чимало з них у своїй історії з жахом озиралися назад і намагалися вигадати щось альтернативне. І тільки росіяни, озируючись назад, кажуть собі: „Ні, ми не доробили. треба ще. Ще більше пекла”...». Докладніше:

<https://espresso.tv/poglyad-rosiyani-buli-i-e-maystrami-u-tvorenni-pekla>

російська культура не навчила любити життя. – Андрій Бондар

Автор, письменник, зауважує: «Заліська культура виявилася не просто пшиком. Вона не навчила тих людей головного – любити й берегти життя. А нас наша культура – хоч і неуніверсальна, скромна і неринкова – любити життя навчила. І це очевидний результат існування двох наших культур на цей момент: їхня не завадила процесу деградації (навіпаки, була і залишається чинником цієї деградації – часто-густо цілком собі bona fide) і сповзанню суспільства в тотальну темінь зла, наша ж навчила нас не коритися злу і цінувати життя». Докладніше:

<https://espresso.tv/poglyad-rosiyska-kultura-ne-navchila-lyubiti-zhittya>

Класики у TikTok, черги в театр та література на спортивній арені: про

феномен любові до української культури. – Олеся Котубей-Геруцька

«Сьогодні, в активній фазі повномасштабної війни з росією і попри постійні атаки, Україна переживає відчутний бум у культурі – за квитками на театральні вистави шикуються кілометрові черги, С. Жадан збирає найбільший концертний майданчик літературними читаннями, а виставку робіт А. Горської відвідує понад 50 тисяч осіб. Теми української історії і культури стають популярними й навіть мейнстримними серед молоді – варто лише згадати мюзикл „Ти [Романтика]” від музичного проекту МУР чи останні релізи А. Пивоварова на слова класиків Розстріляного відродження. З’являються навіть дискурси про „давно посвячених” і „неофітів”, або „новонавернених” в українську культуру. Чому цей підйом цікавості відбувається саме зараз?». Авторка розповідає про культурні події і явища, які стали гітами нещодавнього часу, а також наводить коментарі режисера-постановника І. Уривського, культурної менеджерки С. Стретович та культурної діячки Я. Квасної. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/754805-klasiki-u-tiktok-cergi-v-teatr-ta-literatura-na-sportivnij-areni-pro-fenomen-lubovi-do-ukrainskoi-kulturi/>

Митці на фронті

«Культурний Десант» створив проєкт «Фронтowa студія», де військові музиканти записуватимуть пісні просто на фронті. – Поліна Горлач

Військовий М. Серга і музикант О. Чемеров із «Культурного Десанту» стануть ведучими проєкту «Фронтowa студія». У його межах у військовослужбовці з культурної сфери створюватимуть музичний альбом у пересувній студії звукозапису. У межах проєкту вийде 14 відеозаписів на YouTube-каналі Cultural Forces Music. Серга зазначає, що нині у війську служить понад 1000 представників сфери культури та креативних індустрій, і частина з них продовжує творити навіть на фронті. Але у них мало можливостей вдосконалюватися та промотувати свою творчість на широку аудиторію. А загалом «Фронтovu студію» створили, щоб популяризувати українську культуру і військових. За результатами сезону відбудеться прем’єра альбому, який записаний на фронті військовими. Пісні створювалися в найрізноманітніших стилях— від романсів, колискових і опери до рок-балад, панку і репу. Усі треки з’являтимуться на стримінгових майданчиках впродовж літа. Глядачі матимуть можливість побачити процес створення пісні з нуля, дізнаються більше про військових, їхні життя на війні та творчість. До запису долучилися також: Заслужений академічний Ансамбль пісні і танцю Збройних сил України, «Оркестр 59», дитячий хор «Златниця», оперні співаки, поети, капелани, лідер гурту Queens of the Stone Age Джош Гоммі. Чемеров розповідає, що запис проходив у пересувній студії, яку вони назвали Музбусом. За час запису роликів довелося проїхати тисячі кілометрів Україною, щоб дістатися до всіх учасників проєкту. «Майже усі зйомки проходили неподалік лінії фронту й інколи наші мікрофони ловили звуки бойових дій. Наш Музбус був у Старому Салтові, Ізюмі, Покровську, Харкові, Оріхові. Ми заїжджали до важливих чи трагічних для українців місць цієї війни – зруйнованої

спеціалізованої Харківської школи № 134, зруйнованої Вознесенської церкви в селі Лукашівка, Оріхівської стели тощо», – додає він. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/758215-kulturnij-desant-stvoriv-proekt-frontova-studia-de-vijskovi-muzikanti-zapisuvatimut-pisni-prosto-na-fronti/>

На Книжковому Арсеналі презентували книгу «Слова і кулі», наклад якої знищила ракета рф

На Книжковому Арсеналі вперше презентовано книжку Н. Корнієнко «Слова і кулі» – збірку інтерв'ю з українськими письменниками та журналістами, які стали військовими та волонтерами. Презентація відбулася у форматі дискусії «Слова і кулі: завмирання і перевідкривання мови». Докладніше:

<https://chytomo.com/na-knyzhkovomu-arsenali-prezentuvaly-knyhu-slova-i-kuli-naklad-iakoi-znyshchyla-raketa-rf/>

Як це бути військовим та військовою? Дмитро Лазуткін, Артур Дронь, Леся Ганжа та Ярина Черногуз про свій досвід | ВІДЕО

Про свій досвід на війні розповідають українські письменники Д. Лазуткін, А. Дронь, Л. Ганжа та Я. Черногуз. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/758329-ak-ce-buti-vijskovim-ta-vijskovou-dmitro-lazutkin-artur-dron-lesa-ganza-ta-arina-cornoguz-pro-svij-dosvid-video/>

Вшанування пам'яті

Концертом в Іспанії стартує VIII Відкритий міжнародний музичний марафон пам'яті Василя Сліпака. Календар подій

2 червня концертом в Іспанії розпочався VIII Відкритий міжнародний музичний марафон пам'яті Василя Сліпака, організований Львівською національною філармонією імені Мирослава Скорика у партнерстві з Фондацією імені Василя Сліпака. Він триватиме до 25 липня в Україні, Іспанії, Франції, Німеччині та Великій Британії під гаслом «Полеглим за Україну артистам». Адже за Україну в російсько-українській війні поклали життя також музиканти-інструменталісти, оперні співаки, диригенти, артисти балету, а також численна кількість представників інших культурних професій. Обравши постать В. Сліпака як приклад мужності та жаги до життя у вільній та незалежній державі, цьогорічний марафон об'єднає 18 концертів на знак пошанування загиблих митців та їхньої жертви. А особливістю події стане те, що вперше до марафону доєднаються українські оперні театри, серед працівників яких є загиблі артисти. Зокрема, концерти пройдуть у Києві (у Національній опері та Національній філармонії), Одесі (в Одеському національному академічному театрі опери та балету), Дніпрі (у Дніпропетровському академічному театрі опери та балету) та Львові (у Львівській національній опері та Львівській національній філармонії). Докладніше про календар подій:

<https://zahid.espreso.tv/kultura-kontsertom-v-ispanii-startue-viii-vidkritiy-mizhnarodniy-muzichniy-maraton-pamyati-vasilya-slipaka-kalendar-podiy>

На Книжковому Арсеналі відбулися читання пам'яті Вікторії Амеліної
У перший день Книжкового Арсеналу відбулося читання пам'яті В. Амеліної «Свідчення». Докладніше:

<https://chytomo.com/na-knyzhkovomu-arsenali-vidbulysia-chytannia-pam-iati-viktorii-amelinoi/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Україна співпрацюватиме зі Швецією, Норвегією та Ісландією в кібербезпеці та протидії дезінформації

Президент України В. Зеленський 31 травня підписав три угоди про співробітництво у сфері безпеки – зі Швецією, Норвегією та Ісландією. Кожна з них передбачає співпрацю у сфері кібербезпеки та протидії дезінформації. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/227659/2024-05-31-ukraina-spivpratsyuvatyme-zi-shvetsiieyu-norvegiieyu-ta-islandiieyu-v-kiberbezpetsi-ta-protydii-dezinformatsii/>

Обґрунтування замість заперечення. Як російська пропаганда викривлює реальність

Щоб довести існування пропаганди в російських ЗМІ, розібрати механізми її дії та показати, наскільки викривленим через цей вплив може бути сприйняття реальності у громадян рф, зокрема військових, було проведено комплексне «Дослідження впливу російської державної пропаганди на світогляд росіян та дії російських військовослужбовців, які безпосередньо задіяні у військовій агресії росії проти України» за участі експертів психологічних і лінгвістичних наук та підтримки організації «Інтерньюз-Україна». До яких висновків прийшли експерти, наскільки сильним є вплив російської пропаганди на жителів рф, чому під цей вплив потрапляють українці та як захиститися, розповідає співавторка дослідження, кандидатка психологічних наук М. Журавльова. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/society/obgruntuvannya-zamist-zaperechennya-yak-rosiyska-propaganda-vikrivlyuye-realnist-301834/>

Пацифізм, Папа, антиамериканізм і політики: як працює російська пропаганда в Італії. – Єгор Браїлян

«Детектор медіа» продовжує розповідати про російську пропаганду в країнах НАТО, за допомогою якої кремль намагається вплинути на внутрішню політику держав, щоб зменшити їхню підтримку України. Італія посідає особливе місце в системі російської пропаганди в Європі через те, що Москва просувала там бачення росії як країни «високої культури». За часів СРСР італійська масова культура (кіно, музика) подавалася як альтернатива Голлівуду, який був «ідеологічно шкідливим». Відтак частина італійських співаків та акторів стали елементом радянської (після 1991 року – російської) пропаганди. Наприклад, співак Ріро був на гастролях у росії у березні 2024 року й в коментарі російському виданню ТАСС сказав, що «проти ембарго відносно будь-якого народу» та що продовжить виступати в росії.

Інформаційний вплив росії в Італії також є наслідком політичних та економічних зв'язків між країнами. росія, співпрацюючи з італійськими політиками, наприклад Сильвіо Берлусконі та Маттео Сальвіні, прагнула впливати на позицію Італії в ЄС і НАТО. Докладніше:

https://detector.media/propahanda_vplyvy/article/227695/2024-06-02-patsyfizm-papa-antyamerykanizm-i-polityky-yak-pratsyuie-rosiyska-propaganda-v-italii/

Медіа

«Укрінформ», Мацука, «темники». Як медіаспільнота відрефлексувала скандал. – Катерина Городнича

Резонансний матеріал від «Української правди» про те, що О. Мацука, який лише пів року очолював державне інформаційне агентство «Укрінформ», був провідником «темників» від Офісу президента, викликав шквал реакцій представників українських медіа. Докладніше:

<https://antonina.detector.media/sotsmerezhi/post/225185/2024-05-30-ukrinform-matsuka-temnyky-yak-mediaspilnota-vidrefleksovala-skandal/>

КЖЕ висловила недовіру Олексію Мацуці та зупинила його членство. – Марина Баранівська

31 травня під час засідання у форматі зум-конференції Комісія з журналістської етики (КЖЕ) у складі 11 членів висловила недовіру О. Мацуці та зупинила його членство. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/227658/2024-05-31-kzhe-vyslovyala-nedoviru-oleksiyu-matsutsi-ta-zupynyla-yogo-chlenstvo/>

Андрій Куликов розповів, як приймалося рішення про виключення ексгендиректора «Укрінформу» з членів КЖЕ. – Гала Скляревська

Голова Комісії журналістської етики А. Куликов коментує прийняте рішення. Докладніше:

<https://detector.media/community/article/227671/2024-05-31-andriy-kulykov-rozpoviv-yak-pryymalosya-rishennya-pro-vyklyuchennya-eksgendyrektora-ukrinformu-z-chleniv-kzhe/>

Media Development Foundation допомогла (пере)запустити 17 медіа в прифронтових та звільнених регіонах. – Роман Мельник

Проект Local Media Relaunch Initiative від Media Development Foundation за неповний рік роботи допоміг запустити шість медіа – «Відбудова. Запоріжжя», «Вільногірськ In.ua» (Дніпропетровщина), Soda (Запоріжжя), «Точка сходу» (Донеччина, Луганщина), «Місто та річка» (Дніпро), «Кордон.Медіа» (Суми) – та перезапустити ще 11 видань із прифронтових та звільнених регіонів – Чернігівська медіагрупа (mistosumu.com, slavutyich.info, mynizhyn.com), «МикВісті» (Миколаїв), «Білозерка.Інфо», «Бердянськ 24», «Локатор медіа» (Бердянськ), «Медіапорт» (Харків), «Східний фарватер», «Антикорупційний вимір» (Одеса), «Погляд» (Київщина), «Холіварня». Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/227651/2024-05-31-media-development-foundation-dopomogla-perezapustyty-17-media-v-pryfrontovykh-ta-zvilnenykh-regionakh/>

Мовні питання

Інститут української мови продовжує роботу над усуненням недоліків у новому правописі. – Валерія Буняк

Доопрацьований правопис буде оприлюднено наприкінці 2024 року, повідомив директор Інституту української мови НАН України, доктор філологічних наук, професор П. Гриценко. За словами мовознавця, в новому українському правописі є десятки помилок. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/227703/2024-06-02-instytut-ukrainskoi-movy-prodovzhuie-robotu-nad-usunennyam-nedolikiv-v-novomu-pravopysi/>

Депутати запропонували відшкодувати покази фільмів англійською у кінотеатрах з держбюджету. – Валерія Буняк

Депутати запропонували внести поправку до тексту законопроекту № 9432 про застосування англійської в Україні, згідно з якою покази фільмів мовою оригіналу у кінотеатрах відшкодуватимуться з держбюджету. Про це на своїй фейсбук-сторінці повідомив народний депутат В. В'ятрович. З червня відбудеться позачергове засідання Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики, на якому обговорюватимуть цю поправку. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/227694/2024-06-01-deputy-zaproponuvaly-vidshkodovuvaty-pokazy-filmiv-angliyskoyu-u-kinoteatrakh-z-derzhbyudzhetu/>

Як національна комісія українську мову в ЄС проводжала. (Критичний погляд із Польщі). – Павло Левчук

Лінгвіст, науковий працівник Інституту славістики Польської академії наук зауважує: «Історія із затвердженням стандарту української мови як іноземної має свою тривалу та досить специфічну історію... Одним із яскравих спогадів про процес роботи над просуванням української у світі був 2016 рік, коли у стінах МОНу автори вимог до стандартів та тодішні заступники міністра говорили в один голос, що стандарти української мови як іноземної будуть винятково державні, без адаптування до європейських моделей. Повертаючись до Кракова я був дуже розчарований, але тоді в Кракові мені сказали – їх змусить це зробити український народ та прагнення до ЄС. На початку весни 2024 року Комісія нас порадувала, і нарешті опублікувала проєкт стандартів української мови як іноземної. Такі довірливі як я подумали, що це щось нове і дійсно релевантне до європейських вимог. Раділи ми недовго, тому що це старі пропозиції, на яких просто змінили дату. Мабуть членам Комісії зараз не до української мови у світі, можливо, вони мають важливіші справи. Публічне обговорення минуло, документ розіслали науковим інституціям, які досить часто навіть і не тестували знання з української мови як іноземної. Скоріш за все, пропозиції Комісії підтримали за замовчуванням і тепер цей орган влади

урочисто починає проводити українську мову в Європейський Союз. Беручи до уваги досвід інших країн у системі сертифікації європейських мов, хочу запропонувати широкій громадськості декілька важливих моментів і, на жаль, сотні дрібних недоопрацювань, котрі роблять цей проєкт неможливим до прийняття. На мою думку, Національна комісія зі стандартів державної мови все ж таки спрямує свою пропозицію в Європу. Тож я б хотів, щоб небайдужі українці розуміли, чому імітування діяльності цим органом влади нічим хорошим для української мови не завершиться...». Автор аналізує кілька дуже важливих мінусів цієї пропозиції. Докладніше:

https://lb.ua/blog/pavlo_levchuk/616287_yak_natsionalna_komisiya_ukrainsk_u.html

Що говорять про нас наші діалекти. – Оксана Суховій

Мовознавиця, кандидатка філологічних наук розповідає про українські діалекти й важливість їх збереження. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2024/06/02/615969_shcho_govoryat_pro_nashi_dialekti.html

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

Нічні вечірки можуть змінити регіон. Як «Шум Рейв» зі Слов'янська популяризує український Схід. – Дем'янюк Анастасія

Слов'янськ – курортне містечко у Краматорському районі Донецької області. Місто було тимчасово окуповане росіянами тільки з 12 квітня до 5 липня 2014 року. Попри це, ще до повномасштабного вторгнення багато людей вважало, що Слов'янськ не можна відвідувати, бо там війна, каже засновник «Шум Рейву» Є. Скрипник. Першочергово у 2019 році чоловік започаткував серію рейвів – нічних вечірок з діджеями, які переважно грали електронну музику, для того, щоб забезпечити міській молоді нічне життя, якого раніше в місті не було. Проте згодом вечірки перейшли в дещо більше, ніж просто розвага й почали популяризувати місто та регіон. «Шум Рейв» намагався зруйнувати стереотип, що область славиться лише війною. У 2020 році через свою роботу для зміни іміджу рідного регіону, Скрипник увійшов у топ 30 успішних молодих українців за версією Kyiv Post. Він розповідає про започаткування організації, вплив «Шуму» на імідж Донецької області, популяризацію Слов'янська, напрямки роботи після початку повномасштабного вторгнення та культуру під час війни. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/shum-rave/>

Креативні індустрії

Etnodim випустив нову колекцію, присвячену півдню та сходу України. – Олексій

Бренд Etnodim представив нову колекцію «Своя сорочка», яка включає 15 вишитих виробів, що досліджують південь і схід України. У колекції представлено сорочки, сукні та аксесуари, вишивка яких відображає природу, архітектуру та мистецтво цих регіонів. Докладніше:

<https://shotam.info/etnodim-vypustyv-novu-kolektsiiu-prysviachenu-pivdniu-ta-skhodu-ukrainy/>

Благодійність. Меценатство

Харківський ЛітМузей зібрав майже 700 тисяч гривень на ЗСУ завдяки аукціону «Рожевий дегенерат». – Антон Малиновський

У Харківському літературному музеї завершився благодійний аукціон, де можна було виграти репринт першої збірки С. Жадана «Рожевий дегенерат» та копії інших артефактів з колекції музею. Їм вдалося зібрати на ЗСУ майже 700 тисяч гривень. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/700-thousand-from-the-literary-museum/>

Понад мільйон: рок-гурт «Друга Ріка» зібрали на катери розвідникам на благодійному турі за кордоном

Рок-гурт «Друга Ріка» в межах благодійного концертного туру у Великій Британії та Ірландії зібрав на катери для українських розвідників понад мільйон гривень. Колектив виступав у Лондоні, Манчестері, Глазго та Дубліні. Під час концертів музиканти проводили благодійні аукціони, де розіграли символічні лоти з підписом начальника ГУР К. Буданова, бойові прапори підрозділів активних дій, шеврони й інші пам'ятні подарунки від української військової розвідки. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/710781-ponad-milyon-rok-gurt-druga-rika-zibrali-na-kateri-rozvidnikam-na-blagodiynomu-turi-zakordonom>

«Дударик» у супроводі естрадного оркестру співатиме «Пісні перемоги» у Львівській філармонії

5 червня у Львівській національній філармонії відбудеться концерт «Пісні перемоги», організований Національною хоровою капелюю «Дударик». Захід пройде в рамках нового проєкту «2 МЛН НА ЗСУ», який має на меті підтримати українську армію. Під час концерту хорова капела «Дударик» презентує пісні українських воїнів останніх п'яти століть, включаючи козацькі, стрілецькі, повстанські та жовнірські композиції. Ці пісні супроводжували українських героїв у їхніх перемогах, мріях та житті. Докладніше:

https://zaxid.net/dударик_u_suprovodi_estradnogo_orkestru_spivatime_pisni_peremogi_u_lvivskiy_filarmoniyi_n1586584

Фестивалі

Рівне претендує на звання різдвяної столиці України

У Рівному народжується новий фестиваль, який не лише має стати однією з візитівок міста, а й може набути міжнародного статусу. Творча група проєкту обрала для нього назву «Скрудж фест». Ідея не випадкова, а напряду пов'язана з однією із нещодавніх прем'єр Рівненського обласного академічного музично-драматичного театру «Скрудж. Різдвяна історія». У Рівному відбулося вже 40 показів цієї постановки й всі з аншлагом. Крім того, ця вистава увійшла до цьогорічного короткого списку театрального фестивалю «ГРА» і претендує на високу нагороду. Тож колективу та художньому керівнику театру В. Петріву

спало на думку перетворити тему Різдва у масштабне мистецьке дійство, тривалістю в місяць, яке об'єднало б тисячі людей з різних куточків країни та закордоння. Задум підтримали й інші творчі особистості. Серед них знаний театральний критик, засновник інтернет-проєкту «Театральна риболовля» С. Винниченко. За його словами, «Скрудж фест» – це більше, ніж театральний проєкт. Це дослідження теми Різдва у колаборації митців, літературних критиків, кінематографістів, освітян та місцевого бізнесу. Тож і локацій, залучених у фестивальні заходи, буде кілька. Щодо статусу міжнародного, то творча група фесту вже веде перемовини з театрами Польщі, Німеччини, Ізраїлю та Бразилії. Прорахована кількість людей, які можуть відвідати «Скрудж фест», перевищує 90 тисяч. Стартує він 6 грудня. Докладніше:

<https://rivne.rayon.in.ua/news/710568-rivne-pretendue-na-zvannya-rizdvyanoi-stolitsi-ukraini>

Арттерапія

Нормальна ненормальність Dakh Daughters. – Оксана Квітнева

Завдяки виступу Dakh Daughters у квітні франківський обласний центр психічного здоров'я, що працює на Чукалівці, опинився в культурних новинах. Авторка розповідає, чому для концерту обрали таку локацію та як мистецтво співпрацює із психотерапією. Докладніше:

<https://postimpreza.org/texts/normalna-nenormalnist-dakh-daughters>

Театр

Театр Лесі Українки презентував прем'єру на аудіосцені

Львівський Театр Лесі Українки випустив прем'єру на Аудіосцені. Новинка у творчому доробку театру – подкаст-перформанс «Мій друг, чорний ельф». Як повідомляють працівники, твір за однойменною п'єсою А. Бондаренка вже доступний на усіх платформах. Режисером вистави став Д. Федешов. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/710767-teatr-lesi-ukrainki-prezentuvav-premeru-na-audiostseni>

У Луцьку дітей кличуть на прем'єру вистави про Жирафочку та Носорога

У Волинському академічному обласному театрі ляльок 2 червня влаштували прем'єру вистави «Щастя бути собою». Докладніше:

<https://lutsk.rayon.in.ua/news/710588-u-lutsku-ditey-klichut-na-premeru-vistavi-pro-zhirafochku-ta-nosoroga>

Музика

Історична перемога. Український скрипаль тріумфував на конкурсі королеви Єлизавети. – Тетяна Пушнова

У ніч з 1-го на 2-ге червня у Брюсселі оголошено переможця одного з найпрестижніших міжнародних музичних конкурсів – конкурсу імені королеви Єлизавети. Ним став вихованець Харківського музичного ліцею Д. Удовиченко

(вчителька Л. Вареніна). Українці вже ставали лауреатами і переможцями цього конкурсу (зокрема, 2015-го лауреатом другої премії серед скрипалів був О. Семененко, а 2022-го лауреатом четвертої премії став віолончеліст О. Шадрін). Проте вперше за історію незалежної України український скрипаль здобув перемогу. Він отримує премію у розмірі 25 тисяч євро. На церемонії нагородження демонстративно не потиснув руку одному з членів журі – росіянину В. Рєпіну (музикант 2022-го отримав від путіна звання народного артиста росії, його дружина С. Захарова – член „Єдиної росії”, підтримала російське вторгнення на територію України). Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/dmitro-udovichenko-stav-laureatom-pershoji-premiji-na-konkursi-korolevi-yelizaveti-301874/>

Фестиваль камерної музики у Львові. Дев'ять поглядів крізь «Дзеркало».
– Поліна Кордовська

Про Всеукраїнський фестиваль камерної музики «Дзеркало», що цьогоріч з 9 по 19 травня вдруге проходив у музичному салоні Дзеркальної зали Львівської національної опери. Докладніше:

<https://theclaquers.com/posts/13221>

У Рівному розпочався фестиваль класичної музики

Проект «Рівненські класичні резиденції» цьогоріч відбувається вже вдруге і триває з 1 до 20 червня. Програма включає вісім ексклюзивних імпрез, семінар та майстер-клас столичного піаніста І. Рябова, а також дві артподії, спрямовані на підтримку музеїв та культурної спадщини України і Рівного, зокрема. Одна з імпрез проходитиме в межах Рівненського міжнародного кінофестивалю «Місто мрії». У концертах фестивалю візьмуть участь українські солісти та колективи з України та Польщі. Серед учасників – артисти Рівненської обласної філармонії, юні вихованці місцевих мистецьких навчальних закладів, танцюристи Рівненського центру вуличних культур. Цього року фестиваль стартував концертом «Діти-таланти» учнів місцевих музичних шкіл спільно з академічним камерним оркестром обласної філармонії. Цього ж дня відбулися ще дві мистецькі імпрези: виставка графічної новели «Щоденник війни. Марісель і Панна Кота рятують культурну спадщину», а також хореографічні батли «DANCE – CLASSIC» у рамках спільного проекту обласної філармонії та громадської організації «Рівненський центр вуличних культур». Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/710749-u-rivnomu-rozpochavsya-festival-klasisnoi-muziki>

Канадка з українським походженням диригувала на концерті у Києві

У Києві на концерті Національного ансамблю «Київська камерата» диригувала канадсько-українська капельмейстерка Кері-Лінн Вілсон. У програмі взяли участь: Камерний хор «Київ», художній керівник М. Гобдич, Б. Півненко – скрипка, Д. Таванець – фортепіано, К. Супрун – альт, М. Бондар – сопрано. У першому відділі концерту прозвучали: «Місто Марії» З. Алмаші, Concerto Rutheno для камерного ансамблю О. Козаренка, «Гірська легенда» для

альта з камерним оркестром Є. Станковича, Концерт для скрипки з оркестром В. Зубицького. У другому відділенні: «No Man Is an Island» В. Полевої, Реквієм О. Щетинського, Мелодія М. Скорика, «Молитва за Україну» В. Сильвестрова. Концерт відбувся за підтримки посольства США в Україні, Культурного центру «Dom Майстер Клас» та готелю Прем'єр Палац. Джерело:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/710643-kanadka-z-ukrainskim-pokhodzhennyam-diriguvala-na-kontserti-u-kyevi>

«Байдужість убиває без ножа»: слухаємо останні релізи травня. – Марічка Максимець

Про нові треки від українських виконавців. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/music/may-5/>

«Жодна на світі потвора не завадить бути собі опорою» – музика останнього тижня весни від Артилерії. – Юлія Ткач

Про нові релізи від вітчизняних музикантів. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/757517-zodna-na-sviti-potvora-ne-zavadit-buti-sobi-oporou-muzika-ostannogo-tizna-vesni-vid-artilerii/>

Візуальні мистецтва

Пам'ять, співбуття та неможливість повернення: виставки які варто відвідати у червні. – Яна Качковська

Добірка нових виставок українського мистецтва, які можна відвідати у червні в Києві, Кривому Розі та Івано-Франківську. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/757789-pamat-spivbutta-ta-nemozlivist-povernenna-vistavki-aki-varto-vidvidati-u-cervni/>

В очікуванні теплих мирних днів: фотовиставка «Перше необхідне». – Аміна Ахмед

23 травня в київському Павільйоні Культури відкрито виставку фотографій «Перше необхідне». На ній представлено роботи 24 авторів та авторок, що, за малим винятком, були зроблені в період між 2014 та 2024 років. Кураторками виставкового проекту є С. Кваша (креативна директорка) та Ізабелла ван Марле (незалежна кураторка та засновниця платформи Pictures for Purpose, Амстердам). Докладніше:

<https://artsllooker.com/v-ochikuvanni-teplih-mirnih-dniv-fotovistavka-pershe-neobhidne/>

ПРОЄКТ «ДОДОМУ»

Виставку робіт з Grynyov Art Collection можна подивитися у Полтавському художньому музеї (галерея мистецтв) імені Миколи Ярошенка. Кураторка – М. Конєва. Докладніше у відео:

<https://mitec.ua/proyek-dodomu/>

У Львові на артфорумі зафіксували світовий рекорд

1 червня у Львівському палаці мистецтв відбувся Міжнародний артфорум «Незламний Золотий мольберт», на якому зафіксували світовий

рекорд – представили найбільшу у світі картину завдовжки 17 та заввишки 1,4 метрів. Також зафіксували найбільшу у світі кількість картин, представлених в експозиції – понад 2200 творів професійного та дитячого мистецтва. Докладніше:

<https://zahid.espreso.tv/kultura-u-lvovi-na-artforumi-zafiksuvali-svitoviy-rekord>

«Я обираю мову, якою мене зрозуміють». Мисткиня Оля Федорова про українську мову у творчості. – Олена Тищук

Ініціатива Artists Support Ukraine (ASU) разом з агенцією та громадською організацією Port of Culture роздають гранти культурним установам прифронтових областей. Обрані у конкурсі музеї, галереї та мистецькі центри отримують інституційну підтримку для організації виставок та публічних дискусій у межах проекту «Мовні вправи». Одні з ключових тем проекту – переосмислення мовної ідентичності та деколонізація. Про це, а також про артактивізм, концептуальність української мови та феміністичне мистецтво, в інтерв'ю розповідає одна з учасниць виставки О. Федорова – мисткиня із Харкова. Докладніше:

<https://lyuk.media/people/olya-fedorova-art-activism/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Дискусії про документалістику, донати та акція підтримки: як у Києві відкрився фестиваль Docudays UA. – Марія Кабацій

У київському кінотеатрі «Жовтень» відкрився XXI Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA. За десять фестивальних днів він покаже відвідувачам понад 60 стрічок з різних кінців світу, проведе низку публічних обговорень, дискусій, запропонує дотичні до документалістики артпроекти. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/docudays-2024-reportazh-up-z-vidkrittya-festivalyu-foto-301869/>

Розпочався кінофестиваль документального кіно Docudays UA. – Наталка Горішня

Тема заходу, що триватиме до 9 червня, – «10 років триденної війни, яка триває три сторіччя». За словами організаторів кінофестивалю, цьогоріч підніматимуться теми збереження історичної пам'яті, циклічності історії, пошуку ідентичності, відповідальності та покарання воєнних злочинців. Докладніше про програму:

https://zaxid.net/rozpochavsya_kinofestival_dokumentalnogo_kino_docudays_ua_n1586550

Дискусії та понад 60 фільмів: усе, що треба знати про Docudays UA 2024. – Альона Шилова

Про програму заходу. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/752181-diskusii-ta-ponad-60-filmiv-use-so-treba-znati-pro-docudays-ua-2024/>

Щоденник Docudays: висока педагогіка й екранна антропологія. – Дмитро Десятерик

Про хід фестивалю. Докладніше:

<https://detector.media/kritika/article/227689/2024-06-01-shchodennyk-docudays-vysoka-pedagogika-y-ekranna-antropologiya/>

Щоденник Docudays. Сила і сум архівів: хронікальна зйомка як дієвий інструмент висловлення. – Дмитро Десятерик

Про хід фестивалю. Докладніше:

<https://detector.media/kritika/article/227697/2024-06-02-shchodennyk-docudays-syla-i-sum-arkhiviv-khronikalna-zyomka-yak-diievyy-instrument-vyslovlennya/>

10 найцікавіших фільмів цьогорічного Docudays. – Олексій

Це, на думку автора, «Трішки чужа» С. Ліщинської, «Мирні люди» О. Карпович, «Київські файли» В. Стокмана та ін. Докладніше:

<https://shotam.info/10-naytsikavishykh-filma-tsohorichnoho-docudays/>

Українська війна, китайське роздратування і голлівудська легенда. – Дмитро Десятерик

Про деякі стрічки у програмі цьогорічного Docudays. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/227639/2024-05-31-ukrainska-viyna-kytayske-rozdratuvannya-i-gollivudska-legenda/>

На Docudays UA вперше покажуть фільм про теракт в Оленівці. – Антон Малиновський

Фільм «Свідки. Полон вбиває» створила команда «Архів Війни». У ньому розповідають про російський теракт в Оленівці, де підірвали казарми з українськими полоненими. Команда проекту записала понад 750 інтерв'ю зі свідками воєнних злочинів росіян, а також з військовими, які повернулися з полону в результаті обміну. Режисерками фільму стали М. Рощина і Т. Симон. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/capture-kills-witnesses/>

В Україні пройде безплатний дитячий кінофестиваль. У програмі – нові мультфільми з усього світу та короткометражки від дітей. – Котовська Ольга

Від 7 до 16 червня в кінотеатрах 11 міст України триватиме Чілдрен Кінофест. Докладніше про програму, де можна подивитися стрічки та як зареєструватися:

<https://liroom.com.ua/big-ukraine/children-kinofest/>

«Фюрер 2.0»: Як загубити життєствердні історії українців та оживити вагнерівця Уткіна державним коштом. – Марія Спалек

До Дня пам'яті та перемоги над нацизмом канал «Дім» показав трисерійний документальний фільм «Фюрер 2.0». Проект проводить паралелі між Третім Рейхом і сучасною росією, між путіним і Гітлером зокрема. Докладніше про стрічку та історію її створення:

<https://detector.media/kritika/article/227642/2024-05-31-fyurer-20-yak-zagubyty-zhyttiestverdni-istorii-ukrainsiv-ta-ozhyvyty-vagnerivtsya-utkina-derzhavnym-koshtom/>

«Вірність квірності»: Takflix випускає ЛГБТІК+ добірку українського короткого метру. – Марічка Максимець

З нагоди Місяця Гордості онлайн-кінотеатр Takflix випускає добірку короткого метра «Вірність квірності». До неї увійшло вісім українських ЛГБТІК+ фільмів. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/virnist-kvirnosti/>

На Takflix вийшов фільм дизайнера з Луганська «З любов'ю, Коптев». – Олексій

На українському стрімінговому сервісі Takflix з'явився фільм «З любов'ю, Коптев», що відтворює один із показів театру «Орхідея» під керівництвом М. Коптева, маргінального треш-дизайнера з Луганська. Докладніше:

<https://shotam.info/na-takflix-vyushov-film-dyzaynera-z-luhanska-z-liubov-iu-koptiev/>

Відбулась цифрова прем'єра трилеру-скрінлайфу «Лишайся онлайн»

Драма української режисерки Є. Стрельнікової «Лишайся онлайн» про перші дні повномасштабного вторгнення вийшла онлайн – у кінотеатрі Sweet.TV. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/prem-iera-filmu-lyshaisia-onlain/>

Фільм «Я, „Победа” і Берлін» за повістю Кузьми Скрябіна вийде у прокат в Австрії

31 травня пригодницька комедія режисерки О. Ряшиної почала прокат в Австрії. Докладніше:

<https://espreso.tv/kultura-film-ya-pobeda-i-berlin-za-povisty-skryabina-viyde-u-prokat-v-avstrii>

З'явився тизер українського горору «Конотопська відьма» про війну з рф

В Україні представлено перший офіційний тизер горору «Конотопська відьма» про помсту російським окупантам. Стрічка натхненна реальною історією конотопчанки, яка прокльонами зустріла російських окупантів у рідному місті, а також образами з українського містицизму. Подивитися її можна буде в кінотеатрах з 22 серпня. Це перший фільм з майбутньої лінійки горорів від Film.UA, у центрі яких будуть героїні з української міфології, котрі борються зі злом на тлі поточних подій. Режисер-постановник – А. Колесник, для якого горор стане кінодебютом. Докладніше:

<https://chytomo.com/z-iavyvsia-tyzer-ukrainskoho-hororu-konotopska-vidma-pro-vijnu-z-rf/>

Література. Книговидання

На межі існування книги: знищена поліграфія, нові видавництва і

полювання на Холостяка на відкритті Книжкового Арсеналу. – Анастасія Большакова

Авторка розповідає, яким цьогоріч перед відвідувачами постає найвпливовіший книжковий фестиваль України. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/vidkrittya-knizhkovogo-arsenalu-2024-301853/>

На Книжковому Арсеналі презентують документальний фільм «Спротив та Єдність. Письменники пояснюють, як не втратити майбутнє». – Мар'яна Зінченко

У Києві на Книжковому Арсеналі 1 червня відбулася презентація документального фільму «Спротив та Єдність. Письменники пояснюють, як не втратити майбутнє», який аналізує важливість літератури в контексті гібридної війни, підкреслюючи роль письменників у формуванні національної свідомості та культурної опори країни. Серед експертів, які долучилися до зйомок у відео, авторитетні та популярні письменники, філософи, митці: В. Єрмоленко, С. Жадан, О. Забужко, О. Михед, І. Цілик, А. Чех. У стрічці вона розповідають, як широкомасштабне вторгнення вплинуло на літературу; як українська культура протистоїть гібридній зброї агресора; як література розповідає світу про ситуацію в Україні; як формування покоління переможців може стати підґрунтям для побудови країни майбутнього. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/227644/2024-05-31-na-knyzhkovomu-arsenali-prezentuyut-dokumentalnyy-film-sprotyv-ta-iednist-pysmennyky-poyasnyuyut-yak-ne-vtratyty-maybutnie/>

«Це звичайні люди, які роблять незвичайні речі»: Матвійчук про книжку «Жінки і війна: Листи до вільного світу». – Поліна Горlach, Анастасія Солод

На Книжковому Арсеналі 31 травня відбулася розмова, присвячена збірці «Жінки і війна: Листи до вільного світу» дослідниці Орелі Брос, яка вийшла у 2023 році в Німеччині та у 2024 році в Україні. У виданні зібрано кілька десятків історій жінок з усієї України про те, як вони переживали повномасштабне вторгнення росії. Докладніше:

<https://suspihne.media/culture/758559-ce-zvicajni-ludi-aki-roblat-nezvicajni-reci-matvijcuk-pro-knizku-zinki-i-vijna-listi-do-vilnogo-svitu/>

Розпочався передпродаж книжки «Діалоги про війну». – Анастасія Ампілогова

Розпочався передпродаж книжки «Діалоги про війну», до якої увійшли розмови понад 80 українських та зарубіжних інтелектуалів (Енн Ешплбом, В. Єрмоленко, Тімоті Снайдер, В. Амеліна, Орхан Памук, І. Цілик, Френсіс Фукуяма, О. Михед, Маргарет Етвуд та ін.) про війну росії проти України. Вона вийде друком влітку у видавництві Vivat у серії «Бібліотека Українського ПЕН». Докладніше:

<https://bit.ua/2024/05/rozpochavsya-peredprodazh-knyzhky-dialogy-pro-vijnu/>

«Ті, що плачуть». У Києві презентували книгу недитячих історій дітей. – Ірина Батюк

Громадська організація Gen.Ukrainian презентувала «CRYONES» – артбук про силу духу дітей. Він розповідає 15 історій маленьких українських героїв і їхній досвід війни. Crayons у перекладі з англійської – кольорові олівці, а cry ones – ті, хто плачуть. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/society/v-ukrajini-prezentovali-osoblivu-knigu-nedityachih-istoriy-ditey-301883/>

Книжки стали доступнішими: Олеся Островська-Люта про зростання руху книгарень та підтримку літератури. – Вадим Карп'як

Генеральна директорка Мистецького Арсеналу О. Островська-Люта розповіла в ефірі на «Радіо Культура» про важливість та доступність книжки, розвиток книгарень, програму Книжкового Арсеналу, міста «на межі» та культурні процеси близько лінії фронту. Опубліковано текстову версію розмови. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/758161-knizki-stali-dostupnisimi-olesa-ostrovska-luta-pro-zrostanta-ruhu-knigaren-ta-pidtrimku-literaturi/>

Цифровий арсенал: Як подкасти підтримують книжкову галузь. – Надія Петруньок

Майже пів мільярда людей у світі слухають подкасти. За даними американської компанії зі стратегічного SEO-планування Backlinko, слухачі проводять в улюблених застосунках по 7 годин на тиждень. Із 2019 року цифри охочих приділяти час подкастам зросли мало не вдвічі. Торік у цій сфері крутилося понад 23 мільярди доларів, а до кінця десятиліття очікується, що цифра може сягнути рекордних 100 мільярдів. Більшість людей – 73% аудиторії – вмикають подкасти на мобільному. Для майже третини осіб це чудовий спосіб розважити себе в подорожі. Приблизно 60% слухають подкасти, не відволікаючись від буденних справ. Україна не залишається поза трендами й активно формує власну подкастингову культуру. Одна з найдинамічніших галузей, де українськомовні подкасти стрімко розвиваються, – література. Докладніше:

<https://sensormedia.com.ua/books/czyfrovuj-arsenal-yak-podkasty-pidtrymuyut-knyzhkovu-galuz/>

Удар по друкарні «Фактор» вплине на вартість книжок в Україні. – Антон Малиновський

Власник поліграфічного комбінату «Фактор-Друк» С. Політучий наголосив у коментарі «Гвара Медіа», що російська атака вплине на всю галузь книговидавництва в Україні. За його словами, втрата українських потужностей від знищення друкарні становитиме 30–40%, через що в інших друкарнях може виникнути черга, піднімуться ціни на послуги, а після виросте і вартість книжок. Відновлення ж друкарні може зайняти довгий час. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/factor-print-was-destroyed/>

За десять років друк російськомовних книг скоротився з 40% до 1%. –

«Скільки-скільки»

У 2023 році наклад книг та брошур (далі – книги) українською мовою склав 22,61 мільйона примірників. Водночас випуск книг російською мовою становив 306,2 тисячі примірників. Про це пише медіа «Скільки-скільки» з посиланням на дані Державної наукової установи «Книжкова палата України імені Івана Федорова». У загальному накладі книжкової продукції на українськомовні книжки припадає 91,7%, а на російськомовні – 1,2%. До початку повномасштабного вторгнення, у 2021 році українськомовні книжки становили 89,2% загального накладу книг, а російськомовні – 5,6%. До окупації росією Криму, територій Донецької та Луганської областей, у 2013 році частка накладу книг українською мовою становила 54,5%, а російською – 39,7%. У 2023 році випуск книг українською мовою склав 12688 видань. Водночас російською випущено 700 видань. У загальній кількості видань книг на українськомовні припадало 83,5%, а на російськомовні – 4,6%. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/710181-za-desyat-rokiv-druk-rosiyskomovnikh-knig-skorotivsia-z-40-do-1>

Музейна справа

В Ужгороді експонували роботи подружжя художників Бровді

В Ужгороді представили творчий доробок художників Л. та І. Бровді. Експозицію помістили у Закарпатському обласному художньому музеї імені Йосипа Бокшая. Виставку «Мистецький діалог» присвячено 85-річчю від дня народження І. Бровді (2 червня) та прийдешньому ювілеєві його дружини (18 липня). Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/710671-v-uzhgorodi-eksponovali-roboti-podruzzhya-khudozhnikov-brovdii>

Створили концепт майбутніх експозицій підземелля Здолбунівського краєзнавчого музею

Громадська організація «Центр сталих ініціатив» реалізувала проєкт «Переосмислення – через створення експозицій»: розроблено детальний концепт майбутніх експозицій підземелля Здолбунівського краєзнавчого музею. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/710750-stvorili-kontsept-maybutnikh-ekspozitsiy-pidzemellya-zdolbunivskogo-kraeznavchogo-muzeyu>

Охорона культурної спадщини

Уряд спростив охорону культурних пам'яток: що змінилося. – Анна Семьонова

Кабмін прийняв постанову, що змінює порядок укладання охоронних договорів для кращого збереження культурної спадщини, які понад двадцять років регулювали сферу й дуже застаріли, повідомляє пресслужба Міністерства культури та інформаційної політики. Зазначається, що спрощення процедур допоможе охопити охороною більше об'єктів культурної спадщини. Відбулися такі зміни: з'явилася форма охоронного договору на щойно виявлені об'єкти

культурної спадщини; удосконалено форми паспортів та актів залежно від виду пам'ятки; врегульовано розбіжності, які виникали раніше при укладанні охоронного договору на пам'ятки монументального мистецтва, садово-паркового мистецтва, ландшафту, науки і техніки, історії та археології; відтепер процедура погодження охоронних договорів на пам'ятки національного значення з МКІП переведена в електронну форму; конкретизовано орган охорони культурної спадщини, з яким може бути укладено охоронний договір. Джерело:

<https://shotam.info/uriad-sprostyv-okhoronu-kulturnykh-pam-iatok-shcho-zminylosia/>

На місці знесеної церкви-МАФу в Києві проведуть археологічні розкопки. – Олексій

У Києві біля фундаменту Десятинної церкви, де нещодавно демонтували храм УПЦ МП, Національний музей історії України розпочне археологічні дослідження. Мета – створення нових експозиційних об'єктів, які розкриватимуть історію країни для відвідувачів. Докладніше:

<https://shotam.info/na-mistsi-znesenoi-tserkvy-mafu-v-kyievi-provedut-arkheolohichni-rozkopky/>

У Київському крематорії проведуть реставрацію. – Олексій

Київський крематорій, розташований на вулиці Байковій, провів тендер на розробку проєкту реставрації зали прощання. Загальна вартість робіт становить 1,3 мільйона гривень, і їх планується завершити до кінця вересня 2024 року. Модерністський ансамбль Київського крематорію, спроектований у 1970-х роках архітекторами А. Мілецьким, А. Рибачук і В. Мельніченком, здобув статус щойно виявленого об'єкта культурної спадщини у 2020 році. Реставрацію крематорію включено до Програми економічного і соціального розвитку Києва до 2026 року. Докладніше:

<https://shotam.info/u-kyivskomu-krematorii-provedut-restavratsiiu/>

У чернігівському Спасо-Преображенському соборі проводять відновлювальні роботи

Собор входить до складу Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній». До 2023 року храмом користувалася Чернігівська єпархія УПЦ МП. Торік держава повернула з тривалого тимчасового користування 18 об'єктів заповідника, зокрема й Спасо-Преображенський собор. Комісія МКІП, під час перевірки пам'яток на території заповідника, визнала стан собору жахливим. Наразі співробітники заповідника відчищають пам'ятку від бруду та нагару на стінах, а також від сміття в усіх куточках, демонтують конструкції, які незаконно поставили попередні тимчасові користувачі. Реставратори відчищають розпис на стінах, аби відновити велич культурної спадщини. За словами гендиректорки Національного заповідника Н. Ребрової, все це роблять, аби відкрити собор для відвідувачів. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/710649-u-chernigivskomu-spaso-preobrazhenskomu-sobori-provodyat-vidnovlyuvalni-roboti>

Херсонські музейники ідентифікували 110-у вкрадену окупантами картину

Працівники Херсонського художнього музею впізнали ще один вкрадений окупантами твір, 110-й за рахунком. Він потрапив у кадр пропагандистського сюжету, знятого в Центральному музеї Тавриди у вересні 2023 року. Це декоративний розпис на папері, один із характерних видів народного мистецтва українського півдня, авторства херсонської мисткині Л. Петрової (1923–1997) – панно «Трава бажання». Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/710490-khersonski-muzeyniki-identifikuvali-110-u-vkradenu-okupantami-kartinu>

Бібліотечна справа. Читання

Рівненська обласна бібліотека запрошує на недільні пішохідні екскурсії

Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека продовжує туристичний сезон. Рівнян та гостей міста запрошують відвідати пішохідні екскурсії найстарішими вулицями. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/710784-rivnenska-oblasna-biblioteka-zapros hue-na-nedilni-pishokhidni-ekskursii>

«Будем бавитись і грати, і не будем сумувати». Як бібліотека на Львівщині стала ще й садком для дошкільнят. – Катерина Москалюк

У селі Бортники, що на Львівщині, немає свого садочка, а найближчий розташовано майже за десять кілометрів у місті Ходорів. Не кожна родина має змогу возити дитину так далеко. Тому на Львівщині пілотували оригінальне рішення: уже понад пів року у десяти бібліотеках працює проєкт «Бібліотечна няня». Місцева бібліотека перетворилася на сучасний соціокультурний простір з ігровими зонами та освітніми заходами. Проєкт запрацював у Бортниках у жовтні 2023 року. Докладніше про нього:

<https://life.pravda.com.ua/society/yak-biblioteka-stala-dityachim-sadkom-301845/>

Олександрівська бібліотека стала учасницею польського проєкту

Комунальний заклад «Центральна бібліотека» Олександрівської селищної ради (Кіровоградська обл.) став учасником проєкту «Польська поліція в Україні», який реалізується державною установою «Український інститут книги» спільно з Інститутом книги у Польщі та за підтримки Міністерства культури та національної спадщини Польщі. Докладніше:

<https://oleksandrivka.rayon.in.ua/news/710328-oleksandrivska-biblioteka-stala-uchasnitseyu-polskogo-proektu>

Авторське право

Як видавцеві захистити авторське право: дослідження книжкового ринку. – Олена Орлюк

Очільниця ІР офіс зауважує: «Як і всі українські бізнеси та креативні індустрії, книжковий ринок змушений був адаптуватися до нових реалій великої війни. І зробив це доволі успішно та швидко – насамперед через те, що звільнилася величезна ніша, раніше зайнята російською друкованою продукцією. Проте яскрава картинка заповнених вітчизняними виданнями книгарень може бути оманливою, а розвиток книжкової сфери все ще потребує ґрунтовної державної підтримки – зокрема в тому, що стосується захисту авторського права». Вона розповідає, яку роль у цьому відіграє ІР офіс. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/yak-vidavcevi-zahistiti-avtorske-pravo-doslidzhennya-knizhkovogo-rinku-301821/>

Циркове мистецтво

У Національному цирку до Дня захисту дітей відбулося гала-шоу

Захід, що відбувся 1 червня, знаменував завершення VIII Всеукраїнського фестивалю-конкурсу циркового та естрадного мистецтва «ДивоЦирк», повідомило Міністерство культури та інформаційної політики України. Фестиваль розпочався 28 травня і протягом 5 днів свою майстерність демонстрували понад 600 артистів зі 67 кращих аматорських колективів українського цирку від Донбасу до Закарпаття, від Сіверщини до Херсонщини у більш, ніж 20 жанрах циркового мистецтва. Головною метою події було відродити фестивальний рух в Україні попри війну, підтримати циркові колективи та дати можливість усім охочим насолодитися виступами артистів на головній цирковій арені країни. Серед глядачів були присутні діти, які були вимушені покинути рідний дім через війну, а також військові. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/710744-u-natsionalnomu-tsirku-do-dnya-zakhistu-ditey-vidbulosya-gala-shou>

Підтримка України у світі

Фонд Говарда Баффета допоможе відновити знищену друкарню у Харкові. – Ірина Оліщук

Фонд американського мільярдера, філантропа Говарда Баффета допоможе відновити обладнання та книгодрук на знищеній росіянами харківській друкарні «Фактор-Друк». Про це Баффет і віце-прем'єр-міністерка економіки Ю. Свиріденко повідомили 31 травня під час панелі у межах Книжкового Арсеналу. Докладніше:

https://zaxid.net/biznesmen_zi_ssha_dopomozhe_vidnoviti_znishhenu_drukar_nyu_u_harkovi_n1586614

Американський актор Міша Коллінз оголосив збір на машину для розмінування

Для розіграшу актор надав тренч, подібний до того, який одягав у серіалі «Надприродне», та п'ять краваток зі своїм підписом. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/710683-amerikanskiy-aktor-misha-kollinz-ogolosiv-zbir-na-mashinu-dlya-rozminuvannya>

Фонд актора Джорджа Клуні добиватиметься арешту російських пропагандистів. – Марія Касій

Фонд Клуні «За справедливість» (Clooney Foundation for Justice) є однією з організацій, яка відстежує роль російської пропаганди у війні росії проти України. Там підкреслюють, що тих, хто підтримує вторгнення інформаційно, потрібно переслідувати так само як воєнних злочинців. Директорка з юридичних питань проекту Docket фонду Джорджа Клуні Анна Нейстат розповіла, що юристи працюють над двома підходами, щоб притягнути пропагандистів до відповідальності. Це звернення до Міжнародного кримінального суду з запитом про відкриття слідства у справі про причетність пропагандиста до підбурювання до геноциду. Ще один шлях – звинувачення у пропаганді війни. Така стаття є у кримінальних кодексах кількох європейських країн. «Ми зосереджені на притягненні до відповідальності найбільш очевидних російських пропагандистів, найпомітніших з них, але я свідомо не називатиму їхніх імен, тому що ми просимо прокурорів виписувати закриті ордери на арешт», – сказала Анна Нейстат. Правозахисниця пояснила, що російські пропагандисти часто подорожують Європою, мають посвідки на проживання. Тому вони можуть бути затримані на підставі ордера у будь-якій європейській країні та екстрадовані до країни, яка розслідує проти них кримінальну справу. Джерело:

https://kino.24tv.ua/fond-dzhordzha-kluni-prosit-areshtuvati-rosiyskih-propagandistiv_n2567350

Викладач з Новоолексіївської школи Генічеської громади став переможцем музичного конкурсу окупантів на Херсонщині. – Данило Азовський

Вчитель із Новоолексіївської школи мистецтв Генічеської громади Р. Челебієв став переможцем окупаційного конкурсу майстерності в Херсонській області. Він змагався з іншими педагогами з п'яти навчальних закладів області та здобув перемогу та отримав відзнаку від загарбників. Челебієв активно впроваджує російські освітні програми для українських дітей в окупованій території. Це викликає обурення серед батьків та освітян, які підкреслюють необхідність збереження української освітньої системи та відстоювання національних цінностей у молодому поколінні. Докладніше:

<https://henichesk.rayon.in.ua/news/710696-vikladach-z-novooleksiivskoi-shkoli-genicheskoi-gromadi-stav-peremozhtsem-muzichnogo-konkursu-okupantiv-na-khersonshchini>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm